VII. Dvarvietės ir kaimavietės
Manor and Village Sites

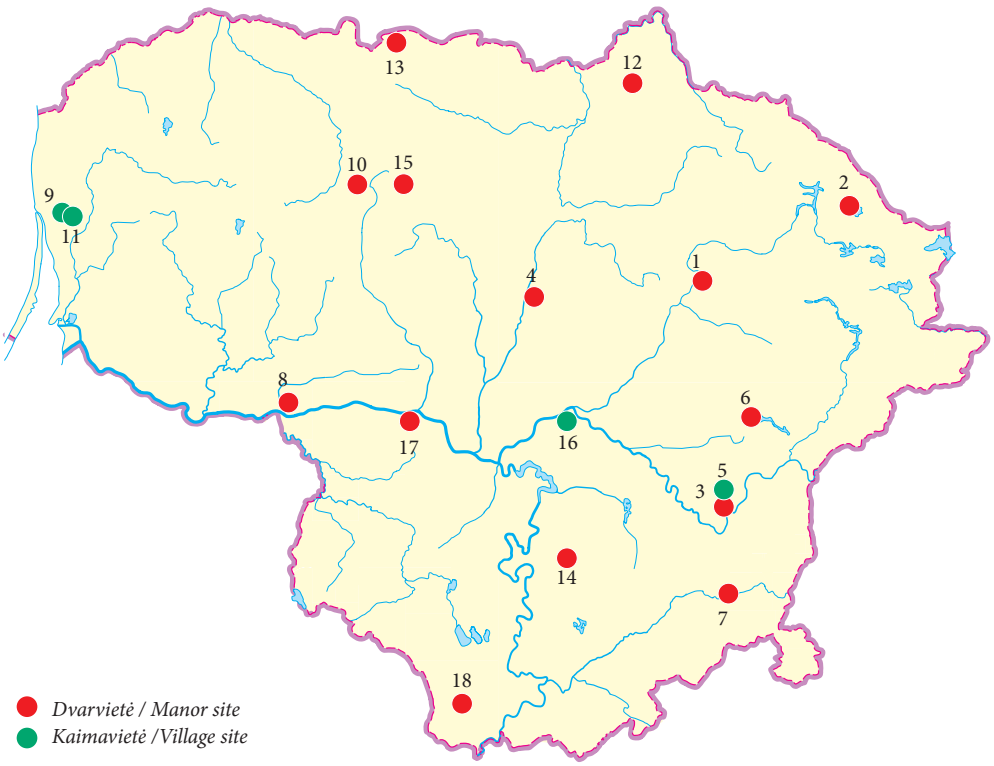

1. *Anykščiai*
2. *Antazavė*
3. *Buivydiškės*
4. *Daniliškis*
5. *Dūkšteliai (žr. I)*
6. *Dubingiai*
7. *Jašiūnai*
8. *Jurbarkas*
9. *Klaipėda (žr. II)*
10. *Kurtuvėnai*
11. *Macvoliai (žr. II)*
12. *Mantagailiškis*
13. *Naujoji Žagarė*
14. *Pakrovai*
15. *Rėkyva*
16. *Skaruliai (žr. I)*
17. *Sviatošinas*
18. *Veisiejai*

Eugenijus Butėnas

Anykščių dvarvietės tyrimai

2013 m. KVP tęsė 2011 m. pradėtus Anykščių dvarvietės (UK 17146) P–PR dalies archeologinius tyrimus. Nuo 2011 m. šioje dvarvietės teritorijos dalyje vykdomi archeologiniai tyrimai – buvusios meno mokyklos pastato (J. Biliūno g. 53) vietoje ir teritorijoje, esančioje į P nuo šio pastato, Anykštos upelio link. Tyrimai pradėti 2011 m., nes minėtoje dvarvietės dalyje Anykščių savivaldybė planuoja įrengti Anykščių menų inkubatorių – menų studiją.

Didžioji archeologinių tyrimų dalis, susijusi su Anykščių menų inkubatoriumi – menų studija, buvo atlikti jau 2011–2012 m. tyrimų sezono metu (*ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 246–253; *ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 276–278).

2013 m. žvalgomieji ir detalieji tyrimai buvo atliekami įvairių požeminių komunikacijų: požeminės spaudiminės kanalizacijos trasos, lietaus nuotekynės ir vandentiekio tranšėjų vietose. Žvalgomieji tyrimai atlikti požeminės spaudiminės kanalizacijos trasos revizinių šulinių vietose, detalieji – lietaus nuotekynės ir vandentiekio tranšėjų vietose. Jų metu ištirtas bendras 113 m^2 plotas. Aptiktas įvairaus intensyvumo ir išlikimo laipsnio kultūrinis sluoksnis: 10–40 cm storio šurfuose 1, 3, 4 (šurfe 1 kultūrinis sluoksnis suardytas), 80–90 cm storio – šurfe 2. Perkasoje 1 (35x2 m), ženkliai nuolaidėjančioje P kryptimi Anykštos upės link, kultūrinio sluoksnio storis taip pat intensyvėjo ir storėjo P kryptimi. Perkasos pradžioje (jos Š dalyje) kultūrinio sluoksnio storis tesiekė 30–60 cm, o perkasos P dalyje ji jau buvo 1,2 m storio. Kultūriniame sluoksnyje išskirti 6 jo horizontai, tarp kurių vyraujantys buvo du: viršutinis pilkos arba tamsiai pilkos spalvos su įvairaus dydžio raudono molio plytų duženomis bei kalkių skiedinio trupiniais ir apatinis, susiformavęs iš juodos kiek durpingos žemės su pavieniais aukščiau minėtų plytų trupiniais. Perkasos pabaigoje, jos P dalyje, du intensyviausius ir storiausius kultūrinio sluoksnio horizontus skyrė iki 80 cm storio suplauto (?) smėlio tarpsluoksnis.

Perkasoje 1 aptikta didžioji dalis radinių, kuriuos sudarė buitinė ir statybinė (koklių) keramika. Buitinę keramiką sudarė puodų, dubenų šukės. Puodai žiesti, molio masė liesinta grūstu granitu, jų išorė bei vidus aprūkę. Didžiąją koklių dalį sudarė plokštiniai kokliai, dengti žalios spalvos glazūra, puošti augaliniu ornamentu. Tik keletas rastų fragmentų skirtini dubeniniams kokliams. Perkasoje 2 (vandentiekio trasa) kultūrinis sluoksnis menkas ir neinformatyvus.

Į radinių sąrašą įtraukti 124 vienetai įvairios paskirties buitinės ir statybinės keramikos šukių, datuotų XVII–XIX a. Jie perduoti AM.

The excavation at the Anykščiai Manor site

In 2013, The KVP continued its investigation, begun in 2011, at the Anykščiai Manor site (E Lithuania), excavating a total of 113 m^2 at underground utility line sites. In trench 1 the cultural layer was 0.2–1.2 m thick. The bulk of the finds: 17th–19th-centuries pottery and stove tile sherds were discovered in it. The cultural layer discovered in trench 2 had sparse finds and yielded little information.